

Info Vrijwilligerswerk

Wat is vrijwilligerswerk?

- wanneer mensen zich inzetten in een organisatie die geen winst nastreeft.
- ze dit onbezoldigd doen : vrijwilligerswerk wordt nooit betaald. Vrijwilligers mogen wel een kostenvergoeding ontvangen, maar volgens strikte regels.
- ze dit vrijwillig doen : niemand kan gedwongen worden om vrijwilligerswerk te doen.

Wie mag vrijwilligen & wie heeft meldingsplicht?

- Iedereen mag vanaf het jaar waarin hij of zij 16 jaar wordt, vrijwilligerswerk doen.
- Sommige vrijwilligers hebben wel een meldingsplicht omdat ze een vervangingsinkomen ontvangen. Wanneer?
 - **De vrijwilliger ontvangt een uitkering van de RVA?**
Deze vrijwilligers in spé hebben meldingsplicht en moeten op voorhand specifieke formulieren invullen. Het gaat om :
 - volledige uitkeringsgerechtigde werklozen.
 - deeltijdse werklozen, die een aanvullende uitkering ontvangen van de RVA.
 - tijdelijk werklozen.
 - werklozen met bedrijfstoeslag (de vroegere bruggepensioneerden).Neem contact op met het secretariaat en vraag het formulier C45B aan. Dat ingevulde formulier geef je aan de vakbond, hulpkas of rechtsreeks aan de RVA. De vrijwilliger mag meteen nadat de melding is gedaan, starten. De RVA heeft 12 dagen de tijd om op de melding te reageren. Afhankelijk van de reactie van de RVA kan hij blijven vrijwilligen, moeten de taken aangepast worden of moet het vrijwilligen zelfs stoppen.
 - **De vrijwilliger ontvangt een leefloon van het OCMW?**
Hij brengt zijn persoonlijke dossierbeheerder bij het OCMW vooraf op de hoogte. Die moet zijn akkoord geven. Wie dit niet doet, riskeert zijn uitkering te verliezen.
 - **De vrijwilliger krijgt een ziekte- of invaliditeitsvergoeding van het ziektefonds?**
De adviserend geneesheer van de mutualiteit moet eerst akkoord zijn én vooraf een schriftelijke toelating geven. Deze geneesheer zal kijken of het vrijwilligerswerk de gezondheid niet in gevaar brengt. Een gewoon briefje van de huisdokter is niet genoeg!
 - **Ambtenaren**
Zij behoren tot de publieke sfeer omdat zij voor de overheid werken. Wil een ambtenaar een activiteit uitoefenen, zoals vrijwilligerswerk, buiten zijn openbare ambt, dan zal hij daarvoor de toestemming moeten vragen aan zijn overste. Dat behoort tot de gewoonten bij de ambtenarij. De formaliteiten die voor zo een toestemming moeten vervuld worden, hangen af van de overste. De ene zal een formele toestemming willen geven, de andere zal het zonder meer toelaten.

– **Zelfstandigen**

Voor zelfstandigen is er in principe geen probleem om vrijwilligerswerk uit te oefenen. Het enige waarvoor moet opgelet worden, om verwarring te vermijden, is dat het vrijwilligerswerk niet in het verlengde ligt van hun zelfstandige activiteit.

Rechten en plichten ?

De vrijwilligerswet beschermt vrijwilligers en organisaties. Hieronder de rechten en plichten voor organisaties en vrijwilligers.

– **Informatieplicht van de organisatie (zie verder ‘Informatienota van JKA Vlaanderen’)**

De organisatie moet de vrijwilliger informeren voor hij met zijn activiteiten start. De wet legt vast wat de vrijwilliger minstens moet weten:

- Het doel van je organisatie: waar is ze mee bezig?
- Het juridisch statuut van de organisatie.
- Het verzekeringscontract burgerrechtelijke aansprakelijkheid dat de federatie heeft afgesloten voor de dekking van het vrijwilligerswerk. Eventuele andere risico's die gedekt zijn.
- De vergoedingspolitiek die de organisatie hanteert.
- Dat de activiteiten kunnen inhouden dat de vrijwilliger geheimen van de organisatie kan vernemen en dat hij in dat geval gehouden is tot de geheimhoudingsplicht overeenkomstig het artikel 458 van het Strafwetboek.

– **Verzekeringplicht van de organisatie**

De vrijwilligerswet maakt vrijwilligers immuun. Als een vrijwilliger een fout maakt waarbij iemand anders schade heeft, is de organisatie daar aansprakelijk voor. De organisatie dient die schade te vergoeden of te herstellen én moet zich verplicht verzekeren voor Burgerrechtelijke Aansprakelijkheid (BA-polis). Schade aan zichzelf – lichamelijke ongevallen – valt hier niet onder.

– **Bestuur vrijwilligers**

Er bestaat verwarring over de termen bestuur vrijwilliger en bestuurder. Het is belangrijk om precies te weten wat het verschil is: dit heeft immers gevolgen voor aansprakelijkheid en kostenvergoedingen.

1. Bestuur vrijwilliger

Een bestuur vrijwilliger zet zich vrijwillig in voor de goede gang van zaken in een organisatie waar mensen volgens de wet mogen vrijwilligen. Denk maar aan:

- vergaderen,
- de financiën van de organisatie bijhouden,
- activiteiten plannen en opzetten,
- nieuwe leden verwelkomen ...

Alle bestuur vrijwilligers vallen onder de vrijwilligerswet. De aansprakelijkheid hangt af van het soort organisatie.

2. Bestuurder van een vzw

Een bestuurder van een vzw zetelt in het Bestuursorgaan van de organisatie. Hij of zij verschijnt met naam in het Belgisch Staatsblad.

Mensen die niet betaald worden voor hun taak als bestuurder, zijn vrijwilligers en vallen onder de vrijwilligerswet. Maar de aansprakelijkheid als lid van het Bestuursorgaan in een vzw vraagt echter extra aandacht, omwille van de vzw-wetgeving. Bestuurders hebben een bijkomende aansprakelijkheid voor bestuurstaken, zoals het opstellen van de jaarrekening, contracten aangaan voor de vzw, ... De organisatie kan een extra verzekering afsluiten voor haar bestuursleden.

Lees hier meer over bestuursaansprakelijkheid:

Burgerlijke aansprakelijkheid

Wie door eigen fout of daad schade veroorzaakt aan anderen, moet die schade herstellen of vergoeden. Met andere woorden: potje breken is potje betalen.

Basiselementen van burgerrechtelijke aansprakelijkheid

- iemand maakt een fout,
- die schade berokkent aan een ander,
- en waarbij een oorzakelijk verband bewezen wordt tussen de fout en de schade.

Diegene die de schade veroorzaakt heeft, zal deze moeten herstellen of vergoeden. De hoogte van de vergoeding hangt samen met de aard en omvang van de schade. Zowel materiële als immateriële schade, schade aan personen, inkomensverlies, ... zal vergoed moeten worden.

Je kan aansprakelijk zijn voor je eigen daden, maar ook voor daden gesteld door anderen (bijvoorbeeld kinderen onder je toezicht), voor zaken (materiaal waarvoor je verantwoordelijk bent), of dieren.

Toetssteen bij aansprakelijkheid is het begrip 'goede huisvader': nam de vrijwilliger of organisatie voldoende voorzorgen (toezicht, nazicht van materiaal, ...) zodat niemand in gevaar zou komen?

Wie kan burgerrechtelijk aansprakelijk gesteld worden?

Zowel natuurlijke personen (mensen van vlees en bloed) als rechtspersonen (organisaties, verenigingen en ondernemingen) kunnen aansprakelijk gesteld worden. Rechtspersonen zijn immers evengoed dragers van rechten en plichten.

Je kan op het eerste zicht zeggen dat ook vrijwilligers dus aansprakelijk kunnen gesteld worden. De vrijwilligerswet beperkt dit echter in bepaalde organisaties: er is een specifieke aansprakelijkheidsregeling voorzien. Niet de vrijwilliger die schade veroorzaakt, maar de organisatie die hem aanstelt, zal bij schade aangesproken worden. De vrijwilliger blijft dus

buiten schot, als de specifieke regeling van toepassing is. De vrijwilliger geniet in veel gevallen 'immunitet'.

Hoe kan iemand aansprakelijk gesteld worden?

Wie beweert dat hij schade lijdt door de fout van een ander, moet dit kunnen bewijzen. Wie schadevergoeding eist, moet dus de fout, de schade en het oorzakelijk verband kunnen aantonen. De schadelijder kan dan de andere partij aanspreken om herstelling of vergoeding te bekomen.

In eerste instantie doe je dat door de andere aan te spreken, best via de verzekeraar. Tref in eerste instantie geen minnelijke schikking zonder eerst je verzekeraar te consulteren.

Als er geen overeenkomst mogelijk is, kan de schadelijder naar de rechtbank stappen. De rechter beslist dan of de aangesprokene aansprakelijk gesteld kan worden.

Lees hier meer over kostenvergoedingen van bestuurders:

Bestuurders kunnen volgens de vrijwilligerswet perfect kostenvergoedingen ontvangen. Deze vergoedingen mogen niet als zitpenningen of presentiegelden ingeboekt worden. Dan zijn het geen vrijwilligersvergoedingen meer en moet de vrijwilliger belastingen op de vergoeding betalen.

Meer informatie over vrijwilligerswerk:

Alle informatie m.b.t. vrijwilligerswerk in Vlaanderen is terug te vinden op volgende website:
<https://www.vlaanderenvrijwilligt.be/>

Informatienota

1. Organisatie

Vereniging Zonder Winstoogmerk JKA Vlaanderen
Zetel : Franklin Rooseveltlaan 349 – bus 44 – 9000 Gent
E-mail : info@jka-vlaanderen.be
Sociale doelstelling : sport-educatieve organisatie

Verantwoordelijke van de organisatie, die moet verwittigd worden bij ongevallen.

Angelo Pavoncelli – voorzitter ; E-mail : info@jka-vlaanderen.be

2. Verzekeringen

De organisatie heeft volgende verzekeringen afgesloten :

Risico's tijdens het vrijwilligerswerk die gedekt zijn door een verzekering burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de organisatie met uitzondering van de contractuele aansprakelijkheid :

- *burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de VLAAMSE KARATE FEDERATIE (VKF) vzw en van de VKF-clubs die aangesloten zijn bij de werking van de VLAAMSE KARATE FEDERATIE (VKF).*
- *burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de vrijwilliger.*

Risico's tijdens het vrijwilligerswerk die gedekt zijn door een verzekering lichamelijke ongevallen conform het Besluit van de Vlaamse regering van 31 mei 2002 tot vaststelling van de erkennings- en subsidiërings-voorwaarden van de Vlaamse Sportfederaties :

- *overlijden,*
- *blijvende arbeidsongeschiktheid,*
- *tijdelijke arbeidsongeschiktheid,*
- *terugbetaling van medische kosten,*
- *vervoerskosten.*

Verzekeringsmaatschappij : Ethias - Prins-Bisschopssingel 73 te 3500 Hasselt.

Polisnummer : 45.383.460 – 45.383.320

3. Vergoedingen

Wat

- De onkostenvergoeding voor vrijwilligerswerk is niet belastbaar en vrijgesteld van sociale zekerheidsvoorwaarden, op voorwaarde dat u de maximumbedragen respecteert.
- Voor de forfaitaire onkostenvergoeding is er een bovengrens per dag en per jaar: voor de maximum bedragen klik [hier](#).

- Naast de forfaitaire vergoeding kunnen werkelijk bewezen vervoerskosten terugbetaald worden tot maximaal 2.000 kilometer per jaar. Dit voor verplaatsingen met de eigen auto, motor- of bromfiets en voor het gebruik van de fiets. Voor de maximum bedragen / km klik [hier](#).

Hoe en Wanneer

- Voor grote evenementen (bvb. kampioenschappen) worden collectieve forfaitaire onkostennota's opgesteld waar elke vrijwilliger zijn kosten per handtekening moet bevestigen.
- Voor periodiek vrijwilligerswerk worden trimestrieel forfaitaire onkostennota's opgemaakt (zie bijlage) door de vrijwilliger zelf.
- Reële kosten worden vergoed aan de hand van een kostennota met geldige bewijsstukken.

4. Aansprakelijkheid

De organisatie is aansprakelijk voor de schade die de vrijwilliger aan derden veroorzaakt bij het verrichten van vrijwilligerswerk.

Ingeval **de vrijwilliger** bij het verrichten van het vrijwilligerswerk de organisatie of derden schade berokkent, is hij enkel aansprakelijk voor zijn bedrog en zijn zware schuld.

Voor lichte schuld is hij enkel aansprakelijk als die bij hem eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt.

5. Geheimhoudingsplicht

Indien je als vrijwilliger kennis krijgt van geheimen die je zijn toevertrouwd in het kader van het vrijwilligerswerk mag je deze, overeenkomstig artikel 458 van het strafwetboek, niet bekend maken tenzij de wet je hiertoe zou dwingen of indien je een getuigenis zou moeten afleggen. Overtreding van deze verplichting kan worden gestraft met gevangenisstraf en een geldboete.